

ग्रामीण रुग्णालय, चाळीसगाव, जि. जळगांव येथील ३० खाटांचे श्रेणीवर्धन १०० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालयामध्ये झाल्याने मुख्य इमारत बांधकामाच्या अंदाजपत्रक व आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक: संकिर्ण-२०२४/प्र.क्र.२०३/आरोग्य ३
१० वा मजला, संकुल इमारत,
जी.टी. रुग्णालय आवार, मुंबई - ४०० ००९.
दिनांक : १९ सप्टेंबर, २०२४.

वाचा :

सहसंचालक आरोग्य सेवा, रुग्णालये (राज्यस्तर) मुंबई यांचे पत्र क्रमांक : आआसे/कक्ष-३ /टे.६/चाळीसगांव१००खाटाबांधकाम/१३५३९-४० /२४, दिनांक २९/०६/२०२४.

प्रस्तावना :

ग्रामीण रुग्णालय, चाळीसगाव, जि. जळगांव येथील ३० खाटांचे श्रेणीवर्धन १०० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालयामध्ये झाल्याने मुख्य इमारत बांधकामासाठी रु. २९६८.४२ लक्ष एवढ्या रकमेच्या अंदाजपत्रक व आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :

ग्रामीण रुग्णालय, चाळीसगाव, जि. जळगांव येथील ३० खाटांचे श्रेणीवर्धन १०० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालयामध्ये झाल्याने मुख्य इमारत बांधकामाचे अंदाजपत्रक सन २०२२-२३ च्या दरसूचीवर आधारित आहे. सदर अंदाजपत्रकात प्रस्तावित इमारतीचे (रुग्णालय, प्रतीक्षा कक्ष, सुरक्षा रक्षक कॅबीन, विश्रामकक्ष व बाह्य स्वच्छतागृहे) एकूण क्षेत्रफळ ५४२८.१० चौ.मी. इतके असून, सुरक्षा रक्षक कॅबीन व बाह्य स्वच्छतागृहे बांधकामाचा दर रु १६,०००/- प्रति चौ.मी. असून इतर बांधकामाचा दर रु. २८,०००/- प्रति चौ.मी. आहे. सदर कामात अस्थित्वातील इमारतीच्या दुरुस्तीचा वाव देखील गृहीत धरण्यात आला आहे. उक्त बांधकामाची कार्यान्वयीन यंत्रणा सार्वजनिक बांधकाम विभाग आहे. सदर अंदाजपत्रकामध्ये विद्युतीकरण, पाणी पुरवठा व मल:निस्सारण, आग प्रतिबंधक, अंतर्गत रस्ता, फर्निचर, पार्कींग, संरक्षक भित व गेट, भू- विकास, लिफ्ट, वातानुकुलीत यंत्रणा इ. साठी तरतूद करण्यात आलेली असून सोबत जोडण्यात आलेल्या Recapitulation sheet प्रमाणे इमारत बांधकामाच्या रु. २९६८.४२ लक्ष किंमतीच्या, अंदाजपत्रक व आराखड्यांना खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

२. अटी व शर्ती :-

- १) काम सुरु करण्यापूर्वी नमुना नकाशा, मांडणी नकाशा तसेच विस्तृत नकाशास वास्तुविशारदांकडून मंजूरी घेऊनच सुरु करावे.
- २) इमारत बांधकाम करण्यापूर्वी विद्युतीकरणाच्या कामासाठी मुख्य अभियंता (विद्युत) व स्थापत्यांच्या कामासाठी मुख्य अभियंता (स्थापत्य) यांची तांत्रिक मंजूरी घेण्यात यावी.
- ३) कामासाठी निविदा मागविण्यापूर्वी सदर कामास मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक राहिल.
- ४) बांधकामासाठी उपलब्ध होणाऱ्या नियतव्ययामधून सदर कामास निधी उपलब्ध करून देण्याच्या अटीच्या अधिन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
- ५) सदर कामाची ई-निविदा करतांना कामाचे तुकडे न करता एकत्रित निविदा करण्यात यावी.
- ६) कामासाठीच्या जागेची उपलब्धता, योग्यता व जागा पुरेशी आहे किंवा नाही याबाबतची खात्री संबंधित आरोग्य संस्था प्रमुखांनी करावी.
- ७) क्षेत्रीय जागेच्या परिस्थितीनुसार व आरोग्य संस्थांच्या आवश्यकतेनुसार प्रस्तावित कामाच्या किंमतीमध्ये अनावश्यक वाढ करण्यात येवू नये.
- ८) सदरचे अंदाजपत्रक हे ढोबळ नमुना अंदाजपत्रक असल्याने, या कामांच्या सविस्तर अंदाजपत्रकांना तांत्रिकदृष्ट्या मान्यता ही सार्वजनिक बांधकाम खात्याच्या त्यात्या- क्षेत्राच्या सक्षम अधिकाऱ्यांकडून करण्यात येईल.
- ९) स्थानिक ग्रामीण नगर विकास संस्थेच्या संबंधित नियमानुसार बांधकाम परवानगी तसेच भोगवटा प्रमाणपत्र मिळविण्याची जबाबदारी सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची राहिल.
- १०) प्रत्यक्ष काम करतेवेळी पर्यावरण विभाग, शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१३/प्र.क्र.१७७/तां.क.१ दि. १० जानेवारी, २०१४ मध्ये उल्लेख करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- ११) रुग्णालयाचे नकाशे तपासून नकाशांमध्ये रुग्णालयासाठी आवश्यक ऑक्सिजन पाईपलाईन, एअर कंडीशनरसाठी जागा व त्यांच्या duct चे नियोजन, दिव्यांगांकरीता करावयाच्या सोयीसुविधा, त्या व्यक्तींसाठी रुग्णालयात करावयाचे पथ-वे इ. तसेच याबाबतची Functionality विचारात घेवून रुग्णालयाचे नकाशे सुधारीत करण्यात यावेत. तसेच रुग्णालय डिझायनिंग मधील तज्ञ व्यक्ती व रुग्णालयाशी संबंधित डॉक्टर व कर्मचारी यांचेशी चर्चा करून त्यानुसार रुग्णालयाचे नकाशे सुधारित करण्यात यावेत.
- १२) केंद्र शासनाकडून निर्गमित IPHS च्या २०२२ च्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार अंदाजपत्रकामध्ये सुधारणा समाविष्ट करून प्रशासकीय मान्यतेच्या किंमतीच्या मर्यादेत राहून इमारतीचे बांधकाम करण्यात यावे.

- १३) प्रस्तावित करण्यात आलेल्या इमारतीचे जोते क्षेत्रफळ व शासकीय इमारती यांच्या अनुज्ञेय मानकाप्रमाणे असल्याची खातरजमा करण्यात यावी.
- १४) क्षेत्रीयस्तरावर सदर बांधकामाचा संबंधित उपसंचालक आरोग्य सेवा व जिल्हा शल्य चिकित्सक यांनी वेळोवेळी आढवा घ्यावा.
- १५) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्र.बीडीजी२०१७/प्र.क्र.६०/इमा-२, दि.०७.०७.२०१७ अन्वये कार्यवाही करावी.
- १६) नियोजित जागा उपभोक्ता विभागाच्या ताब्यात असल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करूनच सदर कामाच्या निविदा सुचना प्रसिध्द करण्यात याव्यात.
- १७) सदर कामाच्या प्रस्तावात नमूद (५४२८.१० चौ.मी.) क्षेत्रफळात IPHS मानकानुसार ५० खाटांचे बांधकाम करणे शक्य होईल. मुख्य वास्तुशास्त्रज्ञ यांच्या IPHS नमूना नकाशानुसार मंजूरीनंतर बांधकाम करण्यात येईल या अटीच्या अधीन राहून मान्यता देण्यात येत आहे.
- १८) उच्चाधिकार सचिव समितीने खालीलप्रमाणे सर्वसाधारण सूचना दिलेल्या आहेत.
- यापुढे उपभोक्ता विभागामार्फत सादर होणाऱ्या इमारती बांधकामाच्या प्रस्तावामध्ये सोलार यंत्रणेचा वापर करण्यात यावा. यासाठी राज्य वा केंद्र शासनाच्या उपलब्ध योजनांचाही योग्य तो लाभ घेण्यात यावा.
  - जुन्या इमारतीचा पुर्ण अथवा पूरक वापर करावा.
  - मोडकळीस आलेल्या इमारतीचे पाडकाम करण्याची कार्यवाही ही स्ट्रक्चरल ऑडीट करून, सक्षम प्राधिकरणाच्या मान्यतेने करावी.
  - इमारतीचे पाडकाम करण्याची आवश्यकता नसल्यास, संबंधित जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकारी यांचेकडे जुनी इमारत सुपुर्द/जमा करावी.
  - संबंधित जिल्हाधिकारी यांचेकडून जुन्या इमारतीचा योग्य विनियोग करण्यात यावा.
  - शासनाची भाड्याच्या जागेत असलेली कार्यालये सहमती दिलेल्या मंजूर इमारतींमध्ये आणण्याचा प्रयत्न सर्व विभागांनी करावा. असे समितीने निर्देश दिलेले आहेत.

३. उपरोक्त १ ते १८ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग व जिल्हा शल्य चिकित्सक यांची राहिल.

४. सदर बांधकामावरील खर्च मागणी क्रमांक- एच-८, मुख्यलेखाशिर्ष "४२१०- वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च, ०१- नागरी आरोग्य सेवा (वैद्यकीय सहाय्य), ११०- रुग्णालये व दवाखाने, (१)(अ)- पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना -इमारती, (००)(०१)- मोठी बांधकामे (४२१० ००१४), ५३- मोठी बांधकामे" याखाली भागविण्यात येईल.

५. ग्रामीण रुग्णालय, चाळीसगाव, जि. जळगांव येथील ३० खाटांचे श्रेणीवर्धन १०० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालयामध्ये झाल्याने मुख्य इमारत बांधकामासाठी लागणाऱ्या रकमेची अर्थसंकल्पात तरतूद करण्याचा प्रस्ताव आयुक्त, आरोग्य सेवा, मुंबई यांनी त्वरीत शासनास सादर करावा.

६. हे आदेश शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक- विअप्र २०१३/प्र.क्र.३०/विनियम, भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५ सोबतच्या परिशिष्ट, भाग पहिला, उपविभाग-पाच मधील अनुक्रमांक-१, परिच्छेद क्रमांक-१३४ अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारान्वये व सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. अनौसं-२४१/२०२४/इमा-२, दि. ०८.०८.२०२४ अन्वये तसेच उच्चाधिकार सचिव समितीच्या दि.१९ ऑगस्ट, २०२४ रोजी झालेल्या बैठकीच्या इतिवृत्ताच्या अनुषंगाने सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०९१०१०५९०४५९१७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सं.द. महाडेश्वर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
२. संचालक, आरोग्य सेवा, मुंबई.
३. संनियंत्रक तथा मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नाशिक.
४. सह संचालक, आरोग्य सेवा (रुग्णालये), मुंबई.
५. उप संचालक, आरोग्य सेवा नाशिक मंडळ, नाशिक.
६. जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय, जळगांव.
७. जिल्हाधिकारी, जळगांव.
८. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जळगांव.
९. जिल्हा कोषागार अधिकारी, जि. जळगांव.
१०. सार्वजनिक बांधकाम विभाग (इमा-२), मंत्रालय, मुंबई.
११. कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. निवडनस्ती (आरोग्य-३).

Name of the Department : Public Health Department						
Name of Work : Upgradation of 30 Bedded Rural Hospital to 100 Bedded Sub District Hospital at Chalisgaon, Tal. Chalisgaon, Dist - Jalgaon.						
Executing Agency : Public Works Department						
Land Availability : Yes						
Architect : Government						
RECAPITULATION SHEET						
Sr. No.	Particulars of Scope			Unit Rate Norms Rs Per (Sqmt./ Meter/ LumpSum etc.)	Cost Rs. Component Wise Total	
(A)	ESSENTIAL ITEMS (Components)					
1	Building proper (Built Up Area - Sq.m)					
	Hospital Building	5128.10	Sq. M	28,000	14,35,86,800	
	Waiting Hall for Relatives	300.00	Sq. M	28,000	84,00,000	
	Security Cabin & Rest Room	80.00	Sq. M	16,000	12,80,000	
	Gents & Ladies Toilet	160.00	Sq. M	16,000	25,60,000	
	Total B.U.A. =	5428.10	Sq. M		Sub Total (A1)	15,58,26,800
2	Electrification					
		Internal		5% of (A1)	77,91,340	
		External		6% of (A1)	93,49,608	
	Fire Fighting Arrangements etc.			@800/Sq.mt.	43,42,480	
	Air Conditioning (for operation theatre)			L.S.	25,00,000	
	Pump house, bore well etc			L.S.	10,00,000	
	AB Room, Area Lighting, pump, Generator			L.S.	20,00,000	
	CCTV			L.S.	10,00,000	
	Lift	2		25,00,000	50,00,000	
					Sub Total (2)	3,29,83,428
3	Water Supply & Sanitary Works			5% of (A1)	Sub Total (3)	77,91,340
4	Furniture	3589.67	Sq. M	5000	Sub Total (4)	1,79,48,350
					Sub Total (A)	21,45,49,918
(B)	MISCELLANEOUS ITEMS					
	Compound Wall & Gate (Rmt.)			L.S.	50,00,000	
	Water Main Storage	100000	Litres	23	23,00,000	
	Internal road, Land Development, Parking, Land Scaping, Soil Investigation etc.			4.5% of (A1)	70,12,206	
	Renovation of Existing Building			L.S.	55,00,000	
					Sub Total (B)	1,98,12,206
					Project Cost (P)= (A) + (B)	23,43,62,124
(C)	PROVISIONS					
	(i) Contingencies	4% on (sub total A1)			62,33,072	
	(ii) GST	18% on (P)			4,21,85,182	
	(iii) Price Escalation	5% on (P)			1,17,18,106	
	(iv) Labour Insurance	1% on (P)			23,43,621	
					Sub Total (C)	6,24,79,982
	TOTAL PROJECT COST (TPC) (A+B+C)					29,68,42,106
	Say Rs. Lakhs					2968.42
1	Bldg Civil (A1)			=	Rs	28,707 /Sqm
2	Bldg Civil, Elect, Water Supply, Furniture (A)			=	Rs	39,526 /Sqm
3	Total (A+B)			=	Rs	43,176 /Sqm